

Максим Охотницький,
аспірант кафедри фінансів ім. С. І. Юрія,
Західноукраїнський національний університет, Україна
Назарій Юзвін,
аспірант кафедри фінансів ім. С.І. Юрія,
Західноукраїнський національний університет, Україна

ПРАГМАТИКА ІНВЕСТИВАННЯ ЗАОЩАДЖЕНЬ ДОМОГОСПОДАРСТВ У КРИПТОВАЛЮТУ

У сучасних реаліях «мобілізація тимчасово вільних коштів фізичних і юридичних осіб та їх ефективний розподіл між різними секторами економічної системи, що здійснюється за допомогою фінансового ринку» [1, с. 62] є надзвичайно важливим і вкрай необхідним інструментом для підтримки української економіки в умовах ведення повномасштабної війни. Відтак питання ефективного використання вітчизняними домогосподарствами накопичених раніше заощаджень набувають особливої актуальності та гостроти, зважаючи на складну військово-політичну і соціально-економічну ситуацію в державі.

Насамперед зазначимо, що з-поміж основних інструментів заощаджень домогосподарств України упродовж останніх років великою популярністю користується криптовалюта, що підтверджують і матеріали різних експертних досліджень. Так, фахівці дослідницької компанії «Tripple A» стверджують, що частка громадян, котрі володіють криптовалютами в Україні, за 2021 рік зросла «на понад 2%. Таким чином на початок 2022-го криптоактиви були у 15,72% населення» [2]. Водночас, колектив дослідників компанії «ЕХМО» [3] зазначає, що за підсумками 2022 року Україна посіла «почесне» третє місце в світі за показником володіння населенням криптовалютою, позаяк понад 6 млн наших співвітчизників мають у своєму розпорядженні цей віртуальний актив. То ж проаналізуємо вищезначені тенденції більш детально.

З-поміж українських криптоінвесторів лівова їх частка працює на ринку IT-технологій та у сфері торгівлі (сумарно близько половини) (рис. 1).

Рис. 1. Розподіл власників криптовалют в Україні за сферами їх працевлаштування у 2022 році [3]

Причому найбільш популярними серед криптовалют, що знаходяться на криптогаманцях українців, є: Bitcoin (BTC) – 67,9%, Ethereum (ETH) – 56,7%, Ripple (XRP) – 39,7%, Dogecoin (DOGE) – 35,7% та Cardano (ADA) – 32,5% [3].

Цікавим є і той факт, що майже для половини із опитаних експертами респондентів одним із найпопулярніших мотивів купівлі ними різних криптовалют була цікавість спробувати щось нове, а для понад чверті – довгострокове інвестування. Ще майже кожен п'ятий зазначив бажання отримати досить швидкий заробіток на купівлі цих активів (рис. 2).

Рис. 2. Розподіл власників криптовалют в Україні за основними мотивами їх інвестування у 2022 році [3]

Прикметно, що серед криптоприхильників «28,3% опитуваних займаються трейдингом, і криптовалюти для них є джерелом додаткового чи основного заробітку. 8,2% людей використовують крипту для заощаджень. 14% аудиторії вважають цю індустрію своїм хобі» [3].

Більше половини з опитаних респондентів «купують криптовалюту на гроші, які залишаються після щомісячних витрат. 31,1% кожного місяця виділяють певну суму на придбання цифрових активів. 6,8% аудиторії отримують заробітну плату у крипті, 3,2% вклали в неї кошти від продажу цінних активів: нерухомості, авто тощо, а 2,3% опитаних зайняли гроші для купівлі крипти» [3].

При цьому дослідники зазначають, що «найкраще на ринку криптовалют працює сарафанне радіо – понад 45% опитуваних дізналися про біткоїн та інші цифрові валюти від друзів і знайомих. На другому місці ті, хто почув про крипту в соцмережах. Є й ті, хто став вивчати ринок після того, як почав на ньому працювати» [3].

Доволі показовим є і той факт, що понад 63% криптотрейдерів зберігають у віртуальних активах менше чверті своїх заощаджень, майже кожен п'ятий – від чверті до половини (рис. 3). «Більш ніж половина з опитаних зберігають гроші на криптобіржах. 5% вибирають для цього холодні гаманці, а 38,8% аудиторії розділяють свої активи між першим і другим варіантом» [3].

Рис. 3. Частка заощаджень, яку громадяни України зберігали у криптовалютах у 2022 році [3]

Насамкінець акцентуємо, що процесу інвестування завше притаманні певні ризики, з-поміж котрих, окрім неефективної державної фінансової політики, виокремимо: «соціальне середовище, в якому функціонує домашнє господарство; психологічні особливості осіб, що входять до складу домашнього господарства; спосіб життя, який веде домашнє господарство; рівень економічної активності учасників домашнього господарства тощо» [4, с. 129].

Відтак можемо стверджувати, що навіть в умовах воєнного часу українці намагаються інвестувати власні заощадження, зокрема й за допомогою такого популярного інструменту як криптовалюта. При цьому варто пам'ятати, що в умовах ведення повномасштабної війни жодна інвестиція не може бути надійною.

Список використаних джерел:

1. Кізіма Т.О., Луцишин О.О. Аналітичний огляд інфраструктури фінансового ринку України: інституційний аспект. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка». 2016. Вип. 2 (30). С. 62-69. URL : <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/14566/1/%d0%a1%d1%82%do%bo%d1%82%d1%82%do%8f%20%do%9a%e2%94%82%do%b7%do%b8%do%bc%do%bo%20%do%a2.%do%9e.%2c%20%do%9b%d1%83%d1%86%do%b8%d1%88%do%b8%do%bd%20%do%9e.%do%9e.pdf>
2. Ukraine 2022. Cryptocurrency Adoption and trends in Ukraine in 2022. URL : <https://triple-a.io/crypto-ownership-ukraine-2022/>
3. Понад п'ять мільйонів українців володіють криптовалютами. Ось хто вони та скільки заробляють. URL : <https://itc.ua/ua/partnerskij-proekt/ponad-shist-miljoniv-ukrayintsiv-volodiyut-kryptovalyutamy-os-htovony-ta-skilky-zaroblyayut/>
4. Кізіма Т.О. Бюджет домогосподарства: теоретичні основи та прагматизм формування в сучасних умовах. Вісник Криворізького економічного інституту КНЕУ : збірник наукових праць / гол. ред. П.П. Мазурок. Кривий Ріг, 2008. №3 (15). С. 123–129.

